

جوابیه وزارت اقتصاد به گزارش «روی موج گرانی»

روزنامه «وطن امروز» ششم آذر ۱۴۰۲ گزارشی را با عنوان «روی موج گرانی» منتشر کرد. مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت امور اقتصادی و دارایی در پاسخ به این گزارش توضیح داد: سیاست‌های اصلاحی دولت، نظیر کاهش نارتازی بودجه و حذف یارانه‌های پنهان، در کوتاهمدت ممکن است به افزایش قیمت‌ها منجر شود، ولیکن از افزایش قاچاق جلوگیری خواهد کرد. بدون اصلاحات، اقتصاد کشور در آینده دچار بحران‌های شدیدتری خواهد شد. علاوه بر این، وجود شرایط جنگی در منطقه، علاوه بر رویارویی کشور در جنگ اقتصادی منجر به افزایش قیمت‌ها در ماه‌های اخیر شده است. دولت چهاردهم در تلاش است تا در سایه حمایت مردمی و با وفای ملی، مشکلات ایجاد شده به دلیل اصلاحات را برطرف کند.دولت به طور جدی در تلاش است تا با تقویت ابزارهای نظراتی و شفاف‌سازی قیمت‌ها، از ایجاد نوسانات غیرمنطقی جلوگیری کند. همچنین تمام اقدامات دولت در راستای کاهش کسری بودجه و جلوگیری از پولی‌سازی بدهی‌ها است و به‌رغم چالش‌های عظیم اقتصادی، تقویت بنیان‌های اقتصادی مورد تأکید دولت است.

■ ■ ■

تحویل ۱۶۰ میلیون لیتر سوخت پالایشگاهی در یک روز

در هفته‌های اخیر بروز خاموشی‌های گسترده در کشور به دلیل کاهش سوخت تحویلی به نیروگاه‌ها مشکلاتی را برای مردم ایجاد کرده بود که با اقدام وزارت نفت مقدار سوخت تحویلی افزایش یافت. محسن پاک‌نژاد،وزیر نفت در نشست مدیریت بهینه نارتازی‌های انرژی با اشاره به افزایش ۱۰ تا ۱۲ میلیون لیتری تولید نفت گاز، بر استمرار روند تأمین سوخت مایع نیروگاه‌های کشور تأکید کرد و گفت: با توجه به کاهش دما در هفته آینده، تدابیری اتخاذ می‌شود که با همکاری وزارتخانه‌های نیرو و نفت از شرایط پیش‌رو عبور کنیم. چندی پیش هم مصطفی‌رجبی‌مشهدی، مدیرعامل شرکت توانیر از افزایش سوخت تحویلی به نیروگاه‌ها و در نتیجه رفع خاموشی‌ها خبر داده بود. رئیس‌جمهور هم در جلسه نارتازی انرژی ضمن اعلام افزایش تحویل سوخت به نیروگاه‌ها، از مسئولان امر خواست از هم‌کنون به فکر تابستان سال آینده باشند.

■ ■ ■

دستورالعمل رویه تجاری واردات آیفون به‌زودی ابلاغ می‌شود

رئیس سازمان توسعه تجارت ضمن اشاره به اینکه به‌زودی دستورالعمل واردات گوشی‌های آیفون با رویه تجاری ابلاغ خواهد شد، در رابطه با ثبت شناسه آیفون‌هایی که پیش از ۱۷ آبان‌ماه سال جاری وارد کشور شده و رجیستر نیستند، بر تلاش جهت رفع ایرادات مقرراتی آنها تأکید و اعلام کرد که این موضوع احتمالا نیاز به یک مصوبه از سوی دولت دارد.محمدمدی‌دقان‌دهنوی گفت: در حال حاضر مشکل خاصی درباره واردات با رویه تجاری چه به لحاظ ثبت سفارش و چه به لحاظ ارزی وجود ندارد. در حقیقت دستورالعمل آن در حال آماده‌سازی است و به‌زودی ابلاغ می‌شود و یک سهمیه به واردکنندگانی که بتوانند بخشی از کالاهای وارداتی خود را به گوشی‌های آیفون اختصاص دهند، تخصیص می‌یابد.سهم در نظر گرفته‌شده هم مطابق همان مکانیزم‌های سهمیه‌بندی که برای همه وجود دارد، عمل خواهد شد.وی درباره تعیین تکلیف آیفون‌های واردتی گذشته نیز تصریح کرد: درباره آیفون‌هایی که از قبل وجود داشتند، اندکی ابهامات مقرراتی پیرامون آن ایجاد شده اما از نظر ما آن ابهامات وارد نیست و قابل حل است. تلاش می‌کنیم بتوانیم در واقع این موضوع را رفع کنیم.

■ ■ ■

سرورهای دلار تلگرامی در آمریکااست

رئیس کل بانک مرکزی ضمن بیان پشت پرده نرخ‌گذاری در کانال‌های تلگرامی برای دلار گفت: سرورهای کالایی که هر روز ۹ صبح و وقتی معامله‌ای انجام نشده نرخ دلار را اعلام می‌کند، در آمریکااست. محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی بار دیگر تأکید کرد باید قیمت ارز در بازار ارز تجاری مبنای قیمت ارز در معاملات کشور قرار گیرد. او با اشاره به نرخ‌گذاری یکی از کانال‌های تلگرامی برای دلار، گفت: یکی از کانال‌هایی که هر روز ساعت ۹ صبح برای ارز نرخ می‌گذارد، سرورهایش در آمریکا ثبت شده است. رئیس کل بانک مرکزی افزود: وقتی ۹ صبح معامله‌ای انجام نمی‌شود این کانال نرخ می‌گذارد و همه صرافی‌ها هم از روی آن نرخ دلار را می‌گذارند. یک کانالی ایجاد کرده‌اند که با آن به بازار ما علاقه و عالم غیرواقعی می‌دهند. فرزین با بیان اینکه هدف ما این است که نرخ این بازار به نرخ ارز در کشور تبدیل شود، تصریح کرد: بالای ۸۰-۲۰۰ میلیارد دلار در بازار ارز تجاری در سال معامله خواهد شد.

■ ■ ■

اثر ۱۲ درصدی نرخ سوخت بر قیمت بلیت هواپیما

دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی با اشاره به اینکه در صورت تصویب بودجه ۱۴۰۳، نرخ سوخت هواپیما ۷ هزار تومان خواهد شد، گفت: تأثیر افزایش قیمت سوخت در میزان نرخ بلیت هواپیما حدود ۱۲ درصد است. مقصود اسعدی‌سامانی اظهار کرد: هم‌اکنون نرخ سوخت شرکت پخش فرآورده‌های نفتی به شرکت‌های هواپیمایی ۶۰۰ تومان برآورد می‌شود اما بر اساس تصمیم دولت که در لایحه بودجه نیز لحاظ شده، نرخ سوخت درب پالایشگاه هواپیما ۳۰ درصد افزایش خواهد یافت، البته باید به تصویب مجلس برسد. وی افزود: به توجه به جلساتی که با سازمان برنامه و بودجه کشور برگزار شد، نظرات بر این است نرخ سوخت هواپیما به لیتری ۷ هزار تومان افزایش می‌یابد. اگر این مسئله تصویب و اجرایی شود در میزان قیمت بلیت هواپیما نیز تأثیر خواهد داشت. تأثیر نرخ فعلی سوخت هواپیما برای هر ساعت از صندلی حدود ۲۴ هزار تومان است که اگر نرخ سوخت هواپیما به ۷ هزار تومان برسد، در مقابل تأثیر آن برای هر ساعت صندلی ۲۸۰ هزار تومان برآورد می‌شود.

«وطن امروز» گزارش می‌دهد: ناکارآمدی در مدیریت ارزی، تبعات افزایش نرخ ارز و اثرات اقتصادی آن بر جامعه

کارشناسی!

بی‌برنامگی دولت در اجرای سیاست‌های ارزی و عدم قبول مسؤولیت از سوی وزارت اقتصاد و بانک مرکزی بازار را آشفته کرده و اثری جز گرانی و نگرانی برای مردم نداشته است

ارز برای قاچاق و فرار سرمایه می‌شود. بنابراین تغییر در سیاست‌های ارزی نباید به صورت هیجانی و جهشی باشد که افزایش تقاضا برای ارز و کاهش عرضه آن را به همراه داشته باشد.

گروه اقتصادی: یکی از تبعات افزایش بی‌رویه نرخ ارز، اثر تورمی آن و فشار روی همک‌های پایین جامعه است؛ موضوعی که همواره مورد طمع آشوب‌طلبان و طراحان التهاب در جامعه است. از طرف دیگر این مساله در داخل کشور منجر به رشد تقاضای

نگرانی عمومی از افزایش قیمت ارز

کاهش درآمدهای ارزی: دشمن تلاش می‌کند از طریق رسانه‌های خود روی این موضوع تمرکز کند که افزایش تحریم‌ها، بویژه تحریم‌های نفتی، باعث کاهش درآمدهای ارزی ایران شده است. این کاهش درآمدها باعث کاهش قدرت خرید دولت برای واردات کالاهای اساسی و مواد اولیه تولید می‌شود. در نتیجه، با تشدید تحریم‌ها قیمت ارز افزایش می‌یابد. از طرف دیگر، کاهش درآمدهای ارزی به معنای کاهش توانایی دولت در تأمین ارز مورد نیاز بازار است که این موضوع اثرات گسترده‌ای بر اقتصاد می‌گذارد.

تورم انتظاری: با افزایش نرخ ارز، انتظارات تورمی نیز افزایش می‌یابد. وقتی مردم و کسب‌وکارها پیش‌بینی می‌کنند که قیمت‌ها بالا خواهند رفت، تقاضا برای کالاها و خدمات بیشتر می‌شود و این افزایش تقاضا موجب افزایش قیمت‌ها و تورم می‌شود. همچنین در صورتی که مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان انتظار افزایش قیمت را داشته باشند، رفتارهای اقتصادی خود را تغییر می‌دهند. در این شرایط مردم به جای نگه داشتن پول نقد، به خرید دارایی‌هایی که ارزش

مسؤولیت‌های وزیر اقتصاد

تنظیم **سیاست‌های مالیاتی**؛ وزیر اقتصاد نقش مهمی در طراحی و اعمال قوانین و سیاست‌های مالیاتی دارد. او باید با ایجاد نظام مالیاتی منصفانه و کارآ، منابع درآمدی دولت را افزایش دهد. یکی از راه‌های کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی و ارزی، تقویت نظام مالیاتی است. با کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی، نیاز به ارز خارجی برای واردات نیز کاهش می‌یابد که این امر منجر به کاهش فشار بر نرخ ارز می‌شود اما در مقطع کنونی عبدالناصر همتی تنها بر افزایش نرخ ارز تکیه کرده است.

کنترل و کاهش تورم؛ وزیر اقتصاد همچنین باید با تدوین و اجرای سیاست‌های اقتصادی مناسب، تورم را کنترل و کاهش دهد. کنترل تورم به معنای جلوگیری از افزایش قیمت‌ها است و این امر تأثیر مستقیم بر تثبیت نرخ ارز دارد. کاهش تورم می‌تواند انتظارات تورمی را کاهش داده و رفتارهای اقتصادی مخرب جلوگیری کند. علاوه بر این، تعادل بین کاهش قیمت تقاضا در بازار نیز حفظ می‌شود. **بودجه‌ریزی و مدیریت درآمدهای دولتی**؛ مسؤول تدوین و اجرای بودجه ملی وزیر اقتصاد است اما در چند وقت اخیر آقای همت چندان موضع‌گیری‌ای درباره بودجه نداشته و همه مسائل اقتصادی را به نرخ ارز گره زده است. در حالی که با تدوین بودجه‌ای دقیق و حساب‌شده، وزیر

مسؤولیت‌های رئیس کل بانک مرکزی

کنترل **نرخ بهره**؛ یکی از ابزارهای اصلی بانک مرکزی برای کنترل ارزش پول و تثبیت نرخ ارز، نرخ بهره است. رئیس کل بانک مرکزی می‌تواند با تنظیم و تعدیل نرخ بهره، میزان تقاضای پول را کنترل کند. بالا بردن نرخ بهره می‌تواند تقاضا برای ارز را کاهش داده و از افزایش نرخ ارز جلوگیری کند. برعکس، کاهش نرخ بهره ممکن است به تحریک تقاضا و کنترل تورم کمک کند.

مدیریت نقدینگی؛ همچنین بانک مرکزی باید با استفاده از ابزارهای مختلف میزان نقدینگی در اقتصاد را تنظیم و کنترل کند. مدیریت نقدینگی به معنای کنترل حجم پول در گردش است. در ۸ ماه گذشته، میزان نقدینگی در کشور ۱۵۰۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته که این مساله خود عاملی برای رشد پایه پولی می‌شود. به همین دلیل رئیس کل بانک مرکزی باید با سیاست‌های پولی مناسب، نقدینگی مازاد را از بازار جمع و از ایجاد تورم و نوسانات ارزی جلوگیری کند.

تثبیت نرخ ارز؛ بانک مرکزی با دخالت در بازار ارز می‌تواند نرخ ارز را تثبیت کند. این اقدامات شامل خرید و فروش ارز خارجی به منظور تعدیل نرخ ارز و جلوگیری از نوسانات شدید است. تثبیت نرخ ارز به اعتماد مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان کمک کرده و مانع نوسانات مخرب اقتصادی می‌شود.

تعامل با نهادهای بین‌المللی؛ حفظ تعاملات مناسب با نهادهای بین‌المللی ارزی و مالی نیز یکی از وظایف بانک

خود را در برابر تورم حفظ می‌کنند، روی می‌آورند.

سرعت گردش پول؛ یکی از نتایج افزایش نرخ ارز، افزایش سرعت گردش پول و تمایل برای تبدیل دارایی‌ها به ارز، طلا و املاک است. این رفتار می‌تواند موجب افزایش نوسانات و بی‌ثباتی در بازارهای مختلف شود. به عنوان مثال، وقتی افراد پول خود را از بانک‌ها بیرون می‌کشند و به خرید ارز یا طلا اقدام می‌کنند، تقاضا برای این دارایی‌ها افزایش می‌یابد و در نتیجه قیمت آنها بیشتر می‌شود. این پدیده به عنوان یکی از عوامل ایجاد نوسانات ارزی شناخته می‌شود. **افزایش هزینه تولید**؛ نوسانات نرخ ارز می‌تواند هزینه تولید کالاها و خدمات را افزایش دهد. بسیاری از مواد اولیه و قطعات مورد نیاز برای تولید در ایران وارداتی هستند و افزایش نرخ ارز باعث افزایش هزینه واردات این مواد می‌شود. وقتی هزینه تولید افزایش یابد، تولیدکنندگان مجبور به افزایش قیمت نهایی محصولات خود هستند تا بتوانند هزینه‌های اضافه خود را جبران کنند. این امر موجب می‌شود مصرف‌کنندگان با قیمت‌های بالاتر مواجه شوند و توان خرید

سوءاستفاده‌های غرب

همزمان با افزایش قیمت ارز، برنامه‌های دشمن برای ایجاد التهاب در ایران نمایان‌تر شده است، چنانکه شبکه‌های خارج‌نشین برنامه‌های مفصلی در راستای نقد و بررسی این موضوع ارائه می‌کنند. در واقع هدف دشمن اثرگذاری همه‌جانبه روی ذهن مردم است و عوامل مختلفی همچون تورم و این وضعیت کمک می‌کنند.

■ عملیات روانی و شایعات

دشمنان ممکن است با استفاده از ابزارهای رسانه‌ای و فضای مجازی، شایعات و اخبار منفی را درباره ادامه رشد قیمت ارز منتشر کنند تا از این طریق به نگرانی‌ها در این زمینه بیفزایند. این عملیات روانی برای ایجاد نگرانی و هیجان در تقاضا برای خرید ارز در جامعه و کاهش اعتماد عمومی به اقتصاد و دولت است. وقتی مردم با اخبار و شایعات منفی مواجه می‌شوند، تمایل بیشتری به خرید ارز پیدا می‌کنند تا ارزش دارایی‌های‌شان را حفظ کنند. این رفتار جمعی باعث افزایش تقاضا برای ارز و در نتیجه افزایش قیمت آن می‌شود. این موضوع به صورت زنجیره‌وار دولت را در استیصال فرو می‌برد و میزان نارضایتی مردم نیز بیشتر می‌شود. بنابراین دولت همیشه باید اولویت خود را ثبات قیمت ارز قرار دهد تا وارد چرخه باطل نشود.

■ تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی

تحریم‌های بین‌المللی که توسط کشورهای مستکبر اعمال می‌شود، عمدتاً با هدف کاهش درآمدهای ارزی و محدود کردن توان اقتصادی کشور انجام می‌شود. زمانی که دشمن احساس کند محدودیت‌ها و تحریم‌ها منجر به فشار بیشتر بر اقتصاد ایران می‌شود، در راستای اعمال فشار بیشتر تلاش می‌کند. کاهش درآمدهای ارزی به

حذف ارزنیما و تغییر سیاست‌های ارزی

حذف ارز نیما در سیاست‌های ارزی دولت می‌تواند به افزایش تقاضا برای ارز در بازار آزاد و افزایش قیمت آن منجر شود. هر چند این تغییرات می‌تواند ناشی از تصمیمات سیاسی یا اقتصادی باشد که هدف آن کاهش سوءاستفاده از ارز ارزان‌تر در بازار رسمی است اما با حذف ارز نیمایی، افراد و شرکت‌ها بیشتر به بازار آزاد روی می‌آورند و تقاضا برای ارز افزایش می‌یابد. به همین دلیل در مبارزه با فساد و رانت تنها نباید روی افزایش قیمت ارز یا یکسان‌سازی تمرکز کرد، بلکه باید از سایر سیاست‌ها و ابزارها بهره‌مند شد. از طرف دیگر رشد قیمت ارز نیز باید به صورت پلکانی یا بر مبنای یک فرمول منطقی باشد.

در نتیجه، هم‌زمانی افزایش قیمت ارز با برنامه‌های

آنها کاهش یابد. از طرف دیگر تولیدکننده‌ها نیز با کاهش سرمایه در گردش مواجه می‌شوند. این مساله به طور قطع درآمدهای دولت از محل مالیات و… را نیز با چالش مواجه می‌کند.

اختلال نظام عرضه و تقاضا؛ نوسانات ارز می‌تواند باعث اختلالات جدی در نظام عرضه و تقاضا شود. افزایش نرخ ارز باعث کاهش توان اقتصادی مصرف‌کنندگان برای خرید کالاهای وارداتی می‌شود. این کاهش تقاضا می‌تواند تولیدکنندگان را مجبور به کاهش تولید یا تعدیل واحدهای تولیدی کند. همچنین افزایش نرخ ارز می‌تواند باعث کاهش واردات کالاها و تجهیزات شود که منجر به کاهش تولید و عرضه در بازار می‌شود و این کمبود کالاها در برخی موارد می‌تواند به افزایش قیمت‌ها منجر شود.

این عوامل نشان‌دهنده پیچیدگی و تأثیرات گسترده افزایش نرخ ارز در اقتصاد ایران هستند و نگرانی‌های زیادی برای بهربرداران و فعالان اقتصادی ایجاد می‌کنند.

سوءاستفاده‌های غرب

معنای کاهش توانایی دولت در تأمین ارز مورد نیاز بازار است. این وضعیت به افزایش تقاضا برای ارز و کاهش عرضه آن منجر می‌شود که نتیجه آن افزایش قیمت ارز و تورم خواهد بود.

■ قاچاق و فرار سرمایه

در شرایط ناآرامی و بی‌ثباتی، برخی سرمایه‌داران و شرکت‌ها ممکن است به دنبال انتقال دارایی‌ها و سرمایه‌های خود به خارج از کشور باشند. این رفتار به افزایش تقاضا برای ارز در بازارهای داخلی و کمبود عرضه آن منجر می‌شود. قاچاق ارز نیز یکی از عوامل کاهش عرضه ارز در بازار رسمی و افزایش قیمت آن است. این وضعیت باعث افزایش بیشتر قیمت ارز و ایجاد نوسانات شدید می‌شود. بنابراین سیاست دولت چهاردهم در راستای تکنرخی کردن ارز منجر شده تا به مساله خروج ارز از کشور زایل زده شود.

■ نوسانات سیاسی و نظامی

هرگونه تنش سیاسی یا ژئوپلیتیکی ممکن است باعث افزایش نگرانی‌ها و کاهش اعتماد عمومی شود. این نوسانات باعث می‌شود افراد به دنبال تبدیل دارایی‌های خود به ارزهای خارجی و دارایی‌های باارزش پایدارتر باشند. بنابراین در شرایطی که منطقه با نتابهایی مواجه است، مسئولان دولتی نباید از طریق مصاحبه‌هایی به رشد قیمت ارز دامن بزنند، چرا که این مساله افزایش تقاضا برای ارز و کاهش اطمینان به پول ملی را به همراه دارد که خود باعث افزایش قیمت ارز می‌شود. این اشتباه محاسباتی را در هفته‌های گذشته از سوی برخی مسئولان شاهد بودیم و همین موضوع هم قیمت ارز را با نوسانات بیشتری مواجه کرد.

حذف ارزنیما و تغییر سیاست‌های ارزی

دشمن برای ایجاد التهاب در ایران، می‌تواند به عوامل متعددی از جمله عملیات روانی، تحریم‌ها، قاچاق و فرار سرمایه، نوسانات سیاسی و نظامی و تغییرات در سیاست‌های ارزی مرتبط باشند. این عوامل به افزایش تقاضا برای ارز و کاهش عرضه آن منجر می‌شوند که نتیجه آن افزایش قیمت ارز است.

برای مقابله با این وضعیت، دولت و بانک مرکزی باید اقدامات هماهنگ و دقیقی را برای کنترل بازار ارز، افزایش اطمینان عمومی، کنترل نقدینگی و تورم، و تدوین سیاست‌های پایدار و منطقی در پیش بگیرند. همکاری و اعتماد بین دولت و مردم نیز می‌تواند به کاهش نوسانات و تثبیت بازار ارز کمک کند.